

“La cosa és quina posició cal prendre davant del mal, físic o moral, dels altres”

Toni Sala (Sant Feliu de Guíxols, Baix Empordà, 1969) publica en l'editorial Empúries el relat *Provisionalitat*.

—La narració ens acaba dient que en un hospital trobem famílies que hi tenen un malalt ingressat però també que n'hi ha amb familiars que pateixen, per utilitzar la vostra expressió, un tumor moral?

—Sí. Exacte. Són dues històries paral·leles, la d'un tumor físic i la d'un tumor espiritual.

—Un tumor espiritual, difícil de resoldre, perquè parleu del pes feixuc que implica saber que tens un germà pederasta.

—El protagonista té una relació amb el mal físic de la seva dona i per tant ha d'agafar una actitud davant de l'existència en termes absoluts. I, d'altra banda, es troba compartint d'alguna manera el pecat del germà. La cosa és quina posició cal prendre davant del mal físic o moral, dels altres. Quina implicació tens, quina part de responsabilitat tens com a persona dins del mal humà, dins de la part negativa tant de l'existència com de les persones. Clar, no deixa de ser el teu germà, el pederasta. En un primer moment el protagonista s'hi gira d'esquena però el germà torna a aparèixer i i s'ha de situar i posicionar.

—Per a fer més gran el tumor moral, feu que el germà sigui culpable d'una mort d'accident de trànsit, per conduir borratxo.

—Sí, encara és pitjor la cosa. No és només maldat, és desgràcia. No queda clar si ha estat un suïcidi, però acabarà assumint el que ha fet, el mal que ha fet.

—És un cínic, finalment.

—No ho sé. No ho sabem. És això que passa amb el mal. Si no ho ets, no sabràs mai com ho viu ell. És el problema de quin és l'últim racó de la consciència. No acabes mai d'arribar al fons, per més que gratis, fins i tot al fons d'un mateix.

—Les vides dels personatges semblen ja molt perfilades, de gent gran. Per què el títol *Provisionalitat*?

—Perquè fins i tot la vellesa és provisional. La vellesa està en un punt provisional perquè aquest personatge que té 73 anys, el protagonista, no és tan vell com fa vint anys. Té una vellesa activa, i es comporta, tant ell com la seva dona, com quan

Toni Sala publica en l'editorial Empúries la narració *Provisionalitat*, edició completada amb un segon relat, “El cotxe”.

eren joves. I, d'altra banda, perquè el relat també és una reflexió sobre la crisi, la provisionalitat en la qual vivim, perquè no en sabem el futur. En el sentit de com et situes tu en un moment que les coses no estan clares, estan podrides per dins i per fora sembla que s'aguanten. Per això faig sortir el tema de les retallades al començament. Perquè estem en una etapa provisional, en un *impasse* social i, el protagonista, a més, en un *impasse* físic, pel que fa a la malaltia de la dona, i moral, pel que fa a la seva posició davant del

mal moral del germà.

—Per què comenceu el relat amb una descripció, física i històrica, de l'Hospital Trueta de Girona, si després, quan els personatges entren en escena, deixa de ser rellevant que l'hospital sigui el Trueta o el de Bellvitge?

—Doncs no ho sé. Perquè és l'hospital que conec. És veritat que no té importància que sigui el Trueta. Calla, però, posar nom a l'hospital, com poses noms als personatges. A banda que la realitat t'ofereix elements. A mi m'ajuda saber com és i com s'hi arriba.

—Què vàreu tenir en primer lloc, la família, la pederàstia o l'hospital?

—L'hospital. És a dir, el territori. És curiós perquè jo sempre estic atent al paisatge i en aquest cas el paisatge és un hospital. Sí, primer tenia l'hospital. L'hospital i la crisi. I la idea de la provisionalitat de les coses.

—Heu evitat tractar la qüestió de les angoixes que pateixen els familiars en un hospital, els moments de nervis, les esperes que s'eternitzen, etcètera. Ja es veu que el tema no era aquest

—Exacte. És una qüestió de consciència, d'anar gratant per veure quina relació té el protagonista amb el que li passa.

—L'edició es completa amb un relat breu, “El cotxe”, triat per a obrir el volum. Hi és perquè el llibre tingui més gruix?

—Vàrem estar dubtant fins al final. Un cop aplegats he vist que “El cotxe” també és una història de provisionalitat, també es podria titular “Provisionalitat”.

Lluís Bonada